

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/120/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6723203622
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6723203622.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Ďuriana a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, v spore žalobcu Technická univerzita vo Zvolene, IČO: 00397440, so sídlom vo Zvolene, T. G. Masaryka č. 24, zastúpeného JUDr. Miroslavom Abelovským, advokátom so sídlom vo Zvolene, Tehelná č. 189, proti žalovanému A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v D., E. F. XXX/XX, zastúpenému právnym zástupcom AK Dlhopolec s.r.o., IČO: 36867306, so sídlom vo Zvolene, Námestie SNP č. 27, v mene ktorého pred súdom koná JUDr. Ivan Dlhopolec, advokát a konateľ, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č.k. 19C/59/2023-123 zo dňa 11.09.2023, ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o nariadení neodkladného opatrenia (prvý výrok) m e n í tak, že návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia v tomto rozsahu z a m i e t a.

Žalobca je p o v i n n ý nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky náhrady trov konania žalovaného.

o d ô v o d n e n i e :

1.1 Napadnutým uznesením uložil nariadil súd prvej inštancie neodkladné opatrenie, ktorým „zakázal žalovanému nehnuteľnosť, pozemok parcely KN-C, evidovanej na katastrálnej mape, par. č. XXX, druh pozemku: záhrady, o výmere 2 590 m², nachádzajúci sa v k.ú. G., obci E., okrese H., zapísaný na Okresnom úrade Zvolen, katastrálny odbor, evidovaný na LV č. XX, scudziť, darovať, zameniť, previesť na iného v rámci zabezpečovacieho prevodu práva, vložiť ako vklad do obchodnej spoločnosti alebo družstva, vykonávať iné úkony, ktorými sa prevádza vlastnícke právo k tejto nehnuteľnosti na inú osobu, resp. k tejto nehnuteľnej veci zriadiť záložné, príp. iné podobné právo alebo vecné bremeno v prospech tretích osôb, ako aj vykonávať akékoľvek iné úkony, ktoré smerujú k vykonaniu zmeny zápisu vlastníckeho práva alebo k zápisu ťarchy k tejto nehnuteľnej veci v katastri nehnuteľností a to až do právoplatného skončenia dovolacieho konania na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 6Cdo/56/2023“ (prvý výrok), v prevyšujúcej časti návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol (druhý výrok) a žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania (tretí výrok).

1.2 V odôvodnení napadnutého uznesenia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil tvrdením, že „na Okresnom súde Zvolen je pod sp. zn. 13C/29/2021 vedené konanie o určenie neplatnosti prevodu majetku na základe kúpnej zmluvy č. R-434/2021 uzavretej 01.02.2021 medzi žalobcom a žalovaným; v uvedenom konaní Okresný súd Zvolen rozsudkom č.k. 13C/29/2021-204 zo dňa 10.03.2022 žalobu zamietol; Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 14Co/42/2022-276 zo dňa 26.09.2022 ako súd odvolací odvolanie odmietol, pričom v súčasnosti je vedené dovolacie konanie na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 6Cdo/56/2023; napriek tomu, že konanie na dovolacom súde neskončilo na spornej nehnuteľnosti je evidovaná plomba o prebiehajúcim konaní pod č.k. I./XXXX teda, žalovaný sa snaží sťažiť prípadné „navrátenie“

vlastníckeho práva v prospech žalobcu, nakoľko dochádza k prevodu vlastníckeho práva na tretiu osobu“.

1.3 Súd prvej inštancie argumentoval, že „návrhu na nariadenie neodkladné opatrenia vyhovel, pretože mal osvedčenú potrebu bezodkladnej úpravy pomerov strán sporu; z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a rovnako aj z lustrácie súdnych konaní tunajšieho súdu mal súd preukázané vedenie konania na tunajšom súde pod sp. zn. 13C/29/2021 na určenie neplatnosti prevodu vlastníckeho práva, ako aj vedenie dovolacieho konania na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 6Cdo/56/2023; súd výzvou zo dňa 30.08.2023 požiadal Okresný úrad Zvolen, katastrálny odbor o poskytnutie súčinnosti, z ktorej mal preukázané (č.l. 114 spisu), že nehnuteľnosť je predmetom prevodu vlastníckeho práva vo vkladovom konaní pod č.k. I./XXXX medzi žalovaným na strane predávajúceho a treťou osobou na strane kupujúceho; na základe uvedeného mal súd preukázanú potrebu dočasne upraviť pomery medzi stranami sporu; týmto neodkladným opatrením teda dochádza iba k dočasnej ochrane práv žalobcu a zachovanie status quo do času, kedy bude právoplatne rozhodnuté o právach strán sporu v prebiehajúcom súdnom konaní; súd považuje takéto riešenie za spravodlivé usporiadanie vzťahov, nakoľko následky ďalšieho nakladania s nehnuteľnosťou považuje za ťažšie napravitelné, ak by ochranu práv žalobcovi neposkytol; súd si je vedomý zásahu do vlastníckeho práva žalovaného, ktorý je však chránený ustanovením § 340 CSP pre prípad vzniku škody, resp. inej ujmy; zabezpečovacie opatrenie v tomto prípade neprichádza do úvahy, keďže zabezpečovacím opatrením možno zriadiť záložné právo na veciach, právach alebo na iných majetkových hodnotách dlžníka a to za účelom na zabezpečenie peňažnej pohľadávky veriteľa; z uvedených dôvodov súd návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel, avšak iba do času kým dovolací súd nerozhodne o žalobe s konečnou platnosťou; žalovaného účinky tohto neodkladného opatrenia obmedzia len v primeranom a nevyhnutnom rozsahu dispozície, ktorá by viedla k zmene vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, resp. k ich zaťaženiu vecným právom a užívacím právom v prospech tretej osoby“; na základe uvedeného dospel súd prvej inštancie k záveru o splnení podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia a uloženie zákazu žalovanému nakladať so sporným pozemkom.

1.4 Súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, pretože „žalobca v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia žiadal tiež vydať rozhodnutie, ktorým súd zakáže Okresnému úradu Zvolen, katastrálnemu odboru vykonať zmenu zápisu údajov o vlastníckovi nehnuteľnosti, resp. vykonať zápis akejkoľvek ťarchy vo vzťahu k pozemku; súd v nadväznosti na tento návrh uvádza, že Okresný úrad Zvolen, katastrálny odbor nie je účastníkom konania a nie je mu tak možné uložiť povinnosť zákazu vydať konkrétne rozhodnutie; Okresný úrad Zvolen, katastrálny odbor vykoná zápis do katastra nehnuteľností na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu (tohto neodkladného opatrenia) aj v prípade, keď žalovaný už právny úkon smerujúci k zmene vlastníctva nehnuteľnosti vykonal; nariadené neodkladné opatrenie zabezpečí ochranu práv žalobcu prihládajúc k ustanoveniu § 31a písm. e) zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov“.

1.5 Súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ustanovenia § 324 ods. 1 a 3, § 325 ods. 1 a 2 písm. c), § 326 ods. 1, § 329 ods. 1, § 330 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C.s.p.“); o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 C.s.p.

2.1 Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu včas odvolanie zo dňa 26.09.2023 (č.l. 136-138 spisu); uznesenie napadol vo výroku o nariadení neodkladného opatrenia (prvý výrok); nesúhlasil s napadnutým uznesením a vyjadril názor, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ C.s.p.) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.); v podrobnostiach argumentoval, že:

(1) medzi stranami bolo vedené súdne konanie, v ktorom sa žalobca domáhal určenia neplatnosti prevodu vlastníctva k pozemku, parcele registra „J.“, parcelné číslo XXX, ktorá sa nachádza v katastrálnom území G. obce E. (ďalej aj ako „pozemok“); neplatnosť odôvodňoval s poukazom na § 5 zákona č. 176/2004 Z. z. o nakladaní s majetkom verejnoprávnych inštitúcií, konkrétne ním oslovený znalec mal určiť všeobecnú hodnotu pozemku nesprávne, od čoho sa potom odvíjal nesprávny postup žalobcu pri stanovení kritérií obchodnej verejnej súťaže (...); nakladanie s majetkom v rozpore so zákonom v súdnom konaní preukázané nebolo (...); rozsudkom Okresného súdu Zvolen zo dňa

10.03.2022, sp. zn.: 13C/29/2021 súd žalobu žalobcu zamietol; uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 26.09.2022, sp. zn. 14Co/42/2022 súd odvolanie žalobcu odmietol; rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s uznesením odvolacieho súdu nadobudol dňa 20.04.2022 právoplatnosť a vykonateľnosť;

(2) vo všeobecnosti rozhodnutie, ktoré nemožno napadnúť riadnym opravným prostriedkom, je právoplatné; právoplatnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia, ktorá spôsobuje záväznosť a zásadnú nezmeniteľnosť rozhodnutia; právoplatným skončením konania sp. zn. 13C/29/2021 v spojení s konaním sp. zn. 14Co/42/2022 došlo medzi stranami sporu ku konečnému usporiadaniu právnych vzťahov; žalobcovi právo podať mimoriadny opravný prostriedok neupierame, podanie dovolania však právoplatnosť súdnych rozhodnutí neovplyvňuje;

(3) súd prvej inštancie podľa odôvodnenia napadnutého uznesenia (bod 13) mal osvedčenú potrebu bezodkladnej úpravy pomerov tým, že (i) na Najvyššom súde SR je vedené dovolacie konanie a tým, že (ii) na Okresnom úrade Zvolen, katastrálnom odbore je vedené konanie o návrhu na vklad, ktoré sa týka spornej nehnuteľnosti; obe skutočnosti sú pravdivé, nevyplýva z nich však nutnosť dočasnej úpravy pomerov pre hroziaci nezvratiteľný následok; nutnosť dočasnej úpravy pomerov je negovaná základnými ústavnými princípmi, najmä princípom právnej istoty, princípom záväznosti a nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí a v konečnom dôsledku sa jedná aj o zásah do vlastníckeho práva v rozpore so zákonom, nie v nevyhnutnej miere; obmedzovanie vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti, do rozhodnutia súdov o prípustných mimoriadnych opravných prostriedkoch, je neprimeraný zásah do vlastníckeho práva;

(4) aby predišiel polemike o svojom úmysle, nehnuteľnosť mal v úmysle previesť do vlastníctva obchodnej spoločnosti, ktorej je spoločníkom a konateľom za cenu, ktorá zodpovedá kúpnej cene pozemku (od žalobcu); išlo o štandardný úkon, vklad zmluvy však Okresný úrad Zvolen, katastrálny odbor s ohľadom na napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie nepovolil;

(5) Civilný sporový poriadok pripúšťa nariadenie neodkladného opatrenia aj po skončení konania, dôvodnosť takéhoto návrhu je podmienená splnením podmienok podľa § 325 ods. 1 CSP rovnako ako v prípade neodkladného opatrenia nariadeného pred alebo počas konania; pri neodkladnom opatrení po skončení konania však spravidla pôjde o jeho nariadenie z dôvodu obavy z ohrozenia exekúcie, keďže pomery sú už v tomto procesnom štádiu upravené právoplatným rozhodnutím súdu; ak súd prvej inštancie napriek tomu zistil potrebu dočasnej úpravy pomerov, ide o nesprávne skutkové zistenie, ku ktorému dospel; súd prvej inštancie neposkytol právnu ochranu riadne osvedčenému nároku, ale nároku, ktorý súdy v súdnom konaní sp. zn. 13C/29/2021 v spojení s konaním sp. zn. 14Co/42/2022 posúdili ako nedôvodný;

(6) žalobca riadne neosvedčil ani len legitímne právo a/alebo právny vzťah k nehnuteľnosti, čo vzhľadom k právoplatnému skončeniu konania sp. zn. 13C/29/2021 v spojení s konaním sp. zn. 14Co/42/2022 ani možné nie je; pokiaľ sa súd prvej inštancie s návrhom žalobcu v časti osvedčenia existencie práva a/alebo právneho vzťahu, ktorý si vyžaduje poskytnutie dočasnej ochrany stotožnil, dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a zároveň vec nesprávne právne posúdil; rozhodnutie súdu prvej inštancie založené na nesprávnych skutkových zisteniach a nesprávnom právnom posúdení veci, má za následok nesprávne a nespravodlivé (hoc dočasné) usporiadanie vzťahov medzi stranami sporu; zákonné dôvody na nariadenie neodkladného opatrenia naplnené neboli;

(7) na základe vyššie uvedeného žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

2.2 Žalobca vo vyjadrení zo dňa 12.10.2023 (č.l. 176-177 spisu) k odvolaniu žalovaného prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že s odvolacou argumentáciou žalovaného nesúhlasí, pretože „vôbec nereflektuje konkrétne okolnosti prejednávaneho prípadu“; v podrobnostiach argumentoval, že:

(1) žalovaný nezohľadňuje fakt, že rozhodnutia v konaní vedenom pred Okresným súdom Zvolen pod sp. zn. 13C/29/2021 síce nadobudli právoplatnosť a vykonateľnosť, avšak bol voči nim prípustný mimoriadny opravný prostriedok, ktorý využil a napadol rozhodnutie odvolacieho súdu dovolaním (sp. zn. 6Cdo/56/2023);

(2) z rozhodnutia odvolacieho súdu sp. zn. 14Co/42/2022 nemožno vyvodzovať nedôvodnosť uplatňovaného nároku na určenie neplatnosti spornej kúpnej zmluvy, pretože odvolací súd jeho odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Zvolen sp. zn. 13C/29/2021 odmietol výlučne z formálnych dôvodov týkajúcich sa podpisovania odvolania a meritu veci samej vôbec nevenoval pozornosť;

(3) s poukazom na závery uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obdo/38/2022 zo dňa 18.04.2023 v konaní vedenom o podanom dovolaní v inej jeho veci je viac ako pravdepodobné, že dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zruší a vec vráti na ďalšie konanie, pretože

závery uznesenia najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 5Obdo/38/2022 sú plne aplikovateľné na dovolacie konanie sp. zn. 6Cdo/56/2023 nakoľko ide po skutkovej a právnej stránke o totožné veci;

(4) z pohľadu argumentácie žalovaného by inštitút neodkladného opatrenia stratil zmysel, ak by malo platiť, že navrhovateľ neodkladného opatrenia musí splniť podmienku dôvodnosti jeho nariadenia preukázaním judikovaného nároku; v zmysle § 324 C.s.p. je možné neodkladné opatrenie nariadiť aj po skončení konania; v danej veci je pritom možné predpokladať, že konanie vo veci samej bude vyhovením dovolaniu opätovne obnovené;

(5) podané dovolanie preto celkom iste nepredstavuje bezúčelné bránenie práva, ktoré by si nezaslúžilo ochranu prostredníctvom inštitútu neodkladného opatrenia; dôvodnosť nariadenia neodkladného opatrenia je navyše daná správaním sa samotného žalovaného, ktorý napriek vedomosti o podanom dovolaní s dotknutou nehnuteľnosťou aktívne nakladá; nejedná sa teda len o hypotetickú hrozbu prevodu na tretiu osobu; poukazovanie žalovaného na prepojenosť jeho osoby ako prevodcu a tretej osoby ako kupujúceho nijako nezmiernuje negatívne dôsledky, ktoré by nastali v prípade povolenia vkladu vlastníckeho práva v prospech tretej osoby; z pohľadu ďalšieho vedenia konania by tento fakt výrazne zhoršil jeho postavenie, pretože by vyvolal potrebu rozšírenia okruhu žalovaných; len nariadením neodkladného opatrenia je možné predchádzať možným nekontrolovateľným prevodom vlastníckeho práva k dotknutej nehnuteľnosti a tým aj k strate možnosti navrátiť vec do pôvodného stavu v prípade úspechu v spore;

(6) nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutné na ochranu práv žalobcu a súčasne nepredstavuje výrazný zásah, či obmedzenie vlastníckeho práva žalovaného;

(7) s poukazom na vyššie uvedené žalobca vyjadril názor, že „uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je dôvodné“.

2.3 Žalovaný v replike zo dňa 25.10.2023 (č.l. 192-193 spisu) prostredníctvom svojho právneho zástupcu zotrval na svojej odvolacej argumentácii; vyjadril názor, že „argumentácia žalobcu vo vyjadrení zo dňa 12.10.2023 vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je nedôvodná“; navyše uviedol, že:

(1) po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5Obdo/38/2022 zo dňa 18.04.2023 je predmetný spor už právoplatne skončený v neprospech žalobcu rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Cob/45/2023 zo dňa 14.09.2023;

(2) bez ohľadu na rozhodnutie najvyššieho súdu v inej veci je potrebné rešpektovať účinok právoplatných súdnych rozhodnutí; proti žalovanému sa žalobca žalobou o určenie domáhal neplatnosti prevodu vlastníctva k spornému pozemku; súd žalobu žalobcu zamietol; súd v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia nemôže ako predbežnú otázku znovu riešiť to, o čom už bolo právoplatne rozhodnuté v osobitnom (predchádzajúcom) spore účastníkov; otázka, ako rozhodne najvyšší súd o dovolaní žalobcu proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, je hypotetická;

(3) podľa § 326 ods. 1 CSP základnou osobitnou náležitosťou návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana; poskytnutie ochrany (aj keď dočasnej) nároku, ktorý súdy posúdili ako nedôvodný, je v rozpore so zákonom ako aj základnými ústavnými princípmi; nedôvodný nárok, o ktorom bolo právoplatne rozhodnuté, nemôže byť v inom (neskoršom) súdnom konaní „riadne osvedčený“ resp. „dôvodný“; z právnej teórie vyplýva, že súd nemôže nariadiť neodkladné opatrenie, ak sa mu na základe predbežného právneho posúdenia nárok vo veci samej javí ako nedôvodný; predbežná ochrana nedôvodného nároku by bola v rozpore s podstatou a účelom neodkladného opatrenia; hodnoverné osvedčenie nároku vo veci samej musí na strane súdu viesť k záveru, že miera pravdepodobnosti vyhovenia žalobe je v danom štádiu vyššia než pravdepodobnosť zamietnutia;

(4) v neprospech žalobcu boli skončené doposiaľ všetky súdne spory; v konaní žalobcu a žalovaného vedenom pred Okresným súdom Zvolen pod sp. zn. 13Cb/29/2021 súd žalobu žalobcu zamietol, v obdobnom konaní žalobcu a iného žalovaného vedenom pred Okresným súdom Zvolen pod sp. zn. 15Cb/8/2021 súd žalobu žalobcu zamietol, pričom rozsudok bol v konaní vedenom Krajským súdom v Banskej Bystrici sp. zn. 43Cob/45/2023 potvrdený.

2.4 Žalobca sa do rozhodnutia o podanom odvolaní viac k veci nevyjadril. Dňa 24.11.2023 síce žalobca doručil odvolaciemu súdu dupliku zo dňa 23.11.2023, vzhľadom na prijatie rozhodnutia odvolacieho súdu dňa 22.11.2023 nebolo možné na ňu prihliadať.

3.1 Krajský súd, funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 C.s.p., preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. len v rozsahu odvolania podľa § 379 C.s.p. a z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C.s.p. a uznesenie súdu prvej

inštancie podľa § 388 C.s.p. zmenil, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie.

3.2 Podľa § 388 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie.

4.1 Odvolanie žalovaného je dôvodné.

4.2 Neodkladné opatrenie slúži k zabezpečeniu ochrany porušených alebo ohrozených práv strán sporu; podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy pomerov, by bolo právo strany ohrozené; podľa súdnej praxe „pred rozhodnutím súdu o neodkladnom opatrení nie je z dôvodu krátkosti času priestor pre vykonanie dokazovania v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní, pričom zároveň nesmú existovať vážnejšie pochybnosti o potrebe tejto úpravy, a preto rozsah dokazovania je zúžený vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia a nevykonáva sa dokazovanie v rozsahu ako v základnom konaní“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/25/2019 zo dňa 25.06.2019); z uvedeného je zrejmé, že osobitnej povahy inštitútu neodkladného opatrenia zodpovedá zjednodušený a zrýchlený procesný postup súdu pri rozhodovaní o návrhu na jeho nariadenie a požiadavka rýchlosti prevláda pred úplným preukázaním uplatneného nároku; z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie; je však nevyhnutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana; návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný najmä vtedy, ak potreba dočasnej úpravy vzťahov strán nie je naliehavá a strana dostatočne neosvedčí bezprostredné ohrozenie práva, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana alebo svoju obavu o ohrozenie exekúcie; iba samotná domnienka ohrozenia práva alebo domnienka možnosti ohrozenia exekúcie nemôže byť dôvodom na nariadenie neodkladného opatrenia.

4.3.1 Z vyššie uvedených hľadísk posudzoval predmetnú vec aj odvolací súd. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že žalobca osvedčil naliehavosť potreby bezodkladnej úpravy vzťahov ako aj nebezpečenstvo hroziacej ujmy v prípade nenariadenia navrhovaného neodkladného opatrenia; odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca dostatočne neosvedčil splnenie podmienok na bezodkladnú úpravu pomerov strán, pretože sa mu nepodarilo osvedčiť základné skutočnosti pre osvedčenie nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana navrhovaným neodkladným opatrením ani skutočnosti odôvodňujúce naliehavú potrebu úpravy vzťahov sporových strán navrhovaným neodkladným opatrením.

4.3.2 Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia po právoplatnom skončení konania vedeného na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 13C/29/2021; predmetom konania vo veci samej bolo určenie neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 01.02.2021, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k pozemku parc. č. K. XXX v k.ú. G. (ďalej aj „sporný pozemok“) zo žalobcu na žalovaného; žalobu žalobcu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy súd prvej inštancie zamietol rozsudkom zo dňa 10.03.2022 a odvolanie žalobcu proti tomuto rozsudku odvolací súd odmietol uznesením zo dňa 26.09.2022 z procesných dôvodov.

4.3.3 Podľa § 324 ods. 1 C.s.p. môže súd na návrh nariadiť neodkladné opatrenie aj po skončení konania; podľa § 325 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť: (1) ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo (2) ak je obava, že exekúcia bude ohrozená; súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie v podstate s odôvodnením, že žalovaný po právoplatnom skončení konania previedol vlastnícke právo k spornému pozemku (na liste vlastníctva je vyznačená plomba pod I./XXXX) a súčasne na najvyššom súde prebieha dovolacie konanie sp. zn. 6Cdo/56/2023 o dovolaní žalobcu proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania; žalovaný v podanom odvolaní v podstate argumentuje, že nakladal s pozemkom po právoplatnom skončení konania, preto nie je dôvod ho obmedzovať v nakladaní s pozemkom neodkladným opatrením.

4.3.4 V zmysle § 226 C.s.p., právoplatnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia, ktorá spôsobuje záväznosť a zásadnú nezmeniteľnosť rozhodnutia. Podľa názoru odvolacieho súdu na uloženie zákazu nakladať so sporným pozemkom po právoplatnom skončení konania je potrebné špecifikovať konkrétny dôvod,

prečo je nevyhnutné bezodkladne upraviť pomery strán neodkladným opatrením po právoplatnom skončení konania vo veci samej, predmetom ktorého bolo posúdenie platnosti kúpnej zmluvy o prevode vlastníckeho práva k spornému pozemku zo žalobcu na žalovaného. Samotné podanie dovolania zo strany žalobcu nie je takýmto dôvodom, pretože sporná otázka platnosti kúpnej zmluvy bola medzi stranami právoplatne vyriešená v neprospech žalobcu. Aj keď bol v tomto konaní osvedčený právny vzťah sporových strán, žalobca neosvedčil potrebu bezodkladnej úpravy pomerov nariadením navrhovaného neodkladného opatrenia; konanie vo veci samej (sp. zn. 13C/29/2021) o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy je právoplatne skončené; návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podal žalobca po skončení tohto konania; zákonodarca koncipoval takýto druh neodkladného opatrenia po skončení konania práve z dôvodu, že by jeho nenariadením mohla byť ohrozená exekúcia; potreba bezodkladnej úpravy pomerov strán po právoplatnom skončení konania vo veci samej môže preto nastať len v celkom výnimočných prípadoch; takýmto výnimočným prípadom však nie je samotná možnosť zmeny rozhodnutia, ktorým bola skončená vec sama, na základe mimoriadneho opravného prostriedku; v opačnom prípade by v prípade každého právoplatne skončeného konania bolo možné nariadiť neodkladné opatrenie z dôvodu možnej zmeny rozhodnutia po podaní mimoriadneho opravného prostriedku (v tomto prípade dovolania).

4.3.5 Neobstojí ani argument potreby stabilizácie vzťahov neodkladným opatrením, pretože tento argument prichádza do úvahy v prípade právoplatne neskončeného konania, kedy ešte nie je zrejmé, na koho strane je právo; po právoplatnom skončení konania je táto otázka medzi stranami záväzne vyriešená, preto nie je dôvod stabilizovať vzťahy, ktoré boli vyriešené právoplatným rozhodnutím; aj z tohto dôvodu je na nariadenie neodkladného opatrenia po právoplatnom skončení konania nevyhnutný špecifický konkrétny dôvod, ktorý je povinný osvedčiť strana, ktorá navrhuje nariadenie neodkladného opatrenia (v tomto prípade žalobca). Samotné nakladanie so sporným pozemkom zo strany žalovaného nie je takýmto argumentom, pretože žalovaný nakladal so sporným pozemkom ako riadny vlastník, ktorého vlastníctvo nie vzhľadom na právoplatne vyriešený spor v tomto čase sporné.

4.3.6 Okrem toho žalobca má podľa § 444 ods. 1 a 2 C.s.p. právo podať návrh na odloženie vykonateľnosti, resp. právoplatnosti rozhodnutia, ktoré napadol dovolaním; pokiaľ právna úprava odkladu vykonateľnosti, resp. právoplatnosti rozhodnutia vyžaduje dôvod hodný osobitného zreteľa, aj na nariadenie neodkladného opatrenia po právoplatnom skončení konania sa podľa odvolacieho súdu musí vyžadovať konkrétny dôvod, ktorý by odôvodňoval v podstate nerešpektovanie právoplatného rozhodnutia v konaní vo veci samej.

4.3.7 Podľa odvolacieho súdu nestačí ani poukaz žalobcu na skutkovo a právne obdobný spor (sp. zn. 15Cb/8/2021), kde rozhodnutie odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania bolo dovolacím súdom zrušené, pretože ak by odvolací súd prihliadol na toto rozhodnutie dovolacieho súdu, nie je dôvod neprihliadať aj na samotný výsledok tohto konania, kde rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby bolo právoplatne potvrdené a odvolací súd sa vecne vysporiadal s odvolacou argumentáciou žalobcu (sp. zn. 43Cob/45/2023); podľa odvolacieho súdu sa nedá rozumne odôvodniť prihliadanie na jedno rozhodnutie, ktoré žalobcovi vyhovuje a neprihliadanie na ďalšie, ktoré žalobcovi nevyhovuje.

4.3.8 Odvolací súd dospel k záveru, že obsah spisu zatiaľ neponúka žiadny konkrétny dôvod, pre ktorý by nemalo byť rešpektované právoplatné rozhodnutie o žalobe žalobcu (sp. zn. 13C/29/2021), preto návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia mal byť v celom rozsahu zamietnutý. Súd prvej inštancie dospel k záveru o splnení podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, v zmysle ktorého na nariadenie neodkladného opatrenia postačuje samotné nakladanie žalovaného so sporným pozemkom po právoplatnom skončení konania vo veci samej, s čím sa odvolací súd nestotožnil. Na základe uvedeného odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o nariadení neodkladného opatrenia (prvý výrok) podľa § 388 C.s.p. zmenil tak, že návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia v tomto rozsahu (t.j. v rozsahu, v akom bolo neodkladné opatrenie nariadené) zamietol. V ostatnej časti výroku o zamietnutí návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia v prevyšujúcej časti (druhý výrok) zostalo uznesenie súdu prvej inštancie týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknuté.

5. Odvolací súd v dôsledku zmeny napadnutého uznesenia rozhodol o trovách konania podľa § 396 ods. 2 C.s.p., podľa ktorého, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie; v dôsledku zmeny napadnutého uznesenia v zmysle zamietnutia

návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia bol žalovaný v spojení s nepadnutým výrokom napadnutého uznesenia (druhý výrok) v plnom rozsahu úspešný, preto podľa § 255 ods. 1 C.s.p. mu proti žalobcovi vznikol nárok na plnú náhradu trov konania (trov konania pred súdom prvej inštancie ako aj trov odvolacieho konania); preto odvolací súd priznal žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (100 %), ktorý zahŕňa trovy pred súdom prvej inštancie ako aj trovy odvolacieho konania; nebolo potrebné osobitne rozhodovať o zrušení výroku napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania, pretože tento výrok je odstránený novým rozhodnutím o trovách konania zo strany odvolacieho súdu podľa § 396 ods. 2 C.s.p.; z dôvodu vykonateľnosti rozhodnutia o trovách konania formuloval odvolací súd výrok o nároku na náhradu trov konania do povinnosti ich náhrady (porovnaj napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/222/2016 zo dňa 23.03.2017, sp. zn. 6Cdo/57/2017 zo dňa 30.05.2017, sp. zn. 6Cdo/196/2016 zo dňa 22.06.2017 a sp. zn. 7Cdo/123/2016 zo dňa 04.04.2017). O samotnej výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

6. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania podľa § 127 ods. 1 C.s.p. (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo sa obrátiť na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže súčasne so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 C.s.p. a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.